

POLITIET

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep.
0031 OSLO

Deres referanse
2006/01644-2 008

Vår referanse
2006/01656-3 008

Dato
28.09.2006

Høring - NOU 2006:6 - Når sikkerheten er viktigst.

Generelt

Utredningsrapporten NOU 2006:6 gir en bred oversikt over kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner i Norge. Kartleggingen har bestått i å fremskaffe en samlet nasjonal oversikt av dette på ulike samfunnsområder. Den gir i denne sammenheng et godt oppdatert og faglig begrunnet overordnet bilde av kritiske objekter i samfunnet.

Det er i utredningen imidlertid ikke tatt med en mer detaljert oversikt over hva som kategoriseres av kritiske faktorer ned på kommunalt og fylkeskommunalt nivå. Slik sett gjenstår det - for ulike aktører lokalt - å samordne og beskrive hva som nærmere er de virksomheter som antas å ha betydning for viktige samfunnsinteresser.

Politiets oppgaver i forhold til samfunnssikkerhet.

Politiet har - som del i politiets generelle trygghetsskapende oppgaver – viktige oppgaver med beredskap og redningstjeneste. Vernet om innbyggernes sikkerhet og velferd står her sentralt. Vi vil her fremheve at Sør-Trøndelag politidistrikt har et godt og nært samarbeid med mange aktører i vårt område, et samarbeid som gir viktig bidrag til beredskap for å håndtere også uønskede hendelser, ulykker, kriser og faresituasjoner innen politidistriktet. Dette gjelder også hendelser som kan ramme sårbar infrastruktur og viktige samfunnsfunksjoner.

I mandatet fremgår at formålet med arbeidet er å ”kartlegge de virkemidler som brukes for å sikre rikets sikkerhet og vitale nasjonale interesser”. (Se første strekpunkt i mandatet, gjengitt i utredningen på s 30).

Politiet i alminnelighet, men også Politiets sikkerhetstjeneste sentralt og lokalt, kan være viktige aktører for slik sikkerhetsarbeid, typisk rikets sikkerhet. Politiets virkemidler hører naturlig hjemme i den brede innfallsvinkel som gjelder denne utvalgsoppnevningen. Politiets arbeid og betydning i dag, og potensialet fremover, sees imidlertid ikke å ha fått den nødvendige plass i utredningen. Når man ser bort fra Justisdepartementets representant, er det heller ikke oppnevnt utvalgsmedlem som dekker denne delen av samfunnssikkerheten.

I fagterminologien er safety og security brukt for å beskrive to aspekter ved sikkerhet. Politiet har en særlig rolle for å fylle ivaretagelsen av security-aspektet, nemlig å bidra til sikkerhet mot uønskede – typisk kriminelle – hendelser (som følge av vilje, overlegg og planlegging). Dette

Sør-Trøndelag politidistrikt

Fellesoperativ enhet, besøk: Gryta 4
Post: 7005 Trondheim
Tlf: 73 89 90 90 Faks: 73 52 31 91
E-post: info@trondheim.politiet.no

Org. nr.: 983998631
Bankgiro: 7694 05 11484

gjøres som kjent i form av forebyggende (proaktivt) arbeid og etterforskning av straffbare handlinger som begås eller er begått (reaktivt arbeid). Det ”reaktive arbeidet” – som består i å forfølge og straffe handlinger som bryter normer i straffebudene – innebærer også en forebyggende (preventiv) funksjon.

Mandatet har spesielt nevnt rikets sikkerhet og vitale nasjonale interesser. Det ligger en viktig ”security”- dimensjon i dette. Politidistriktene har et lokalt ansvar for å beskytte, forebygge kriminalitet og avdekke og stanse kriminell virksomhet, samt forfølge straffbare handlinger, jf politiloven § 1 (”politiets oppgaver”). Politiet skal med andre ord på ulike måter svekke muligheten for uønskede hendelser. Den typiske politioppgaven består i å opprettholdelse av ro og orden, å etterforske/forfølge handlinger som kan ramme bl.a. straffeloven kapitler 8, 9 og 14, samt oppgaver i å ha døgnbasert redning/beredskap i forhold til selve hendelsen. Dette må anses som viktige virkemidler i forhold til utvalgsmandatet.

Politiets sikkerhetstjeneste (PST) har særkilte ansvarsoppgaver innen rikets sikkerhet, jf politilovens § 17 a og 17 b med tillagt ansvar hos så vel PST sentralt, som de lokale PST-enhetene i politidistriktene utenfor Oslo. Den lokale politimester har dette lokale PST-ansvaret i sitt distrikt. PSTs overordnede oppgave fremgår av § 4 i instruksen for PST (Kgl res 19.8.2005), nemlig å ”bidra til å sikre viktige samfunnsinteresser ...”. Politiloven § 17 b legger viktige oppgaver til PST når det gjelder samfunnets arbeid for å motvirke terrorisme på norsk jord (nr 5) foruten ulovlig etterretning og bruk av masseødeleggelsesvåpen. Dette er vesentlige områder som angår mandatets beskrivelse av rikets sikkerhet.

Det mangler etter vårt syn i denne rapporten med andre ord en tilfredsstillende bred beskrivelse av det nærmere arbeid og mulig videre utvikling av de aktuelle politivirkemidler, inn mot det totale samfunnssikkerhetsarbeidet. Utredningen har gitt en oversikt over myndighetsansvaret gitt politi/PST i kap 5 og for øvrig tatt for seg sårbarheten ved at politifunksjonen kan settes ut av spill i kap 11.4 og 11.5. Men hvilke nærmere virkemidler politiet og PST har i samfunnssikkerhetsarbeidet er altså lite omhandlet. Det er her viktig å se på hvordan politiet med sine faglige vurderinger og innfallsvinkler, kan medvirke til bedre objektsikkerhet. Det kan her opplyses at PST har som instruksfestet oppgave å bl.a. gi råd om tiltak av betydning for norske interesser, virksomheter og enkeltpersoners sikkerhet (PST-instruksens § 6), for eksempel råd om hva som har betydning for objektenes faktiske risiko hensett til trusselbildet (trusselaktører) internasjonalt og nasjonalt.

Avslutning

Vi ber om at det i det videre oppfølgingsarbeidet må foretas en bredere og mer dekkende vurdering av hvilken rolle politidistriktene i hele landet – og PST – har som bidragsyttere for samfunnssikkerhet. Politiet har mange ulike oppgaver og arbeidet med samfunnssikkerhet må inngå i den prioritering som skjer i de enkelte distrikter/politiorganer. En forsterkning av den innsats som følger av politiets ansvarsoppgaver på dette felt, gir lett en del ressursmessige konsekvenser. Det er i dag en delvis ressursmangel på dette, som bl.a. begrenser mulighetene for å delta organisasjonsmessig tungt i felles beredskapsøvelser med bl.a. Forsvaret o.a.

Med hilsen

Per M. Marum

Saksbehandler:
Magnar Skaret
FOE

Halvor Hjelm-Hansen
PST